

Asia: VN/16188/2021

Luonnos Suomen CAP-suunnitelmaksi vuosille 2023-2027 ja suunnitelman ympäristöselostus

1. Strategia ja interventiologiikka

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Uudenmaan liitto pitää hyvänä CAP-suunnitelman lähtökohtaa ottaa huomioon alueiden ja toimijoiden erilaisuudet. Kehittämistyössä on aidosti huomioitava erilaiset maaseutualueet ja erilaisten maaseutualueiden kehittämistä on aidosti resursoitava.

Uudenmaan liiton näkökulmasta on keskeistä, että ilmasto- ja ympäristöviisas maatalous on nostettu yhdeksi niistä. Ilmastonmuutoksen hillinnän työ on kiireellistä. Sopeutuminen ja varautuminen on nostettava nopeutetulla aikataululla hillintätönn rinnalle. Elokuussa julkaistun IPCC:n arviointiraportin ydinviestiviestinä on, että kaikkien raportissa käytettyjen skenaarioiden mukaan 1,5 °C lämpenemisen taso ylitetään todennäköisesti viimeistään 2030-luvun alkupuolella. Tällä on merkittäviä vaikutuksia maanviljelyksen olosuhteisiin, erityisesti Suomessa, joka lämpenee muuta maapalloa nopeammin (pohjoiset leveyspiirit). Siltä osin tähän liittyvien toimenpiteiden tulee olla ohjelmakauden 2023-2027 ytimessä.

Uudenmaan liitto on luonnosvaiheessa olevassa Uusimaa-ohjelmassaan esittämässä tiukennettua hiilineutraaliustavoitetta vuoteen 2030. Asiasta päätetään tammikuussa 2022. Lähtökohtaisesti hillinnän näkökulmasta maataloustoiminnan päästövaikutukset on minimoitava ja keskeiset toimenpiteet on tunnistettu ohjelmassa. Siirtymän taloudellinen tukeminen on tärkeää ja parhaiden käytänteiden levittäminen kiireellistä. Näihin tulee kohdistaa toimenpiteitä.

On tarkasteltava myös ruuan kulutuksen päästövaikutuksia. Niistä merkittävä osa kohdentuu väkirikkaalle Uudellemaalle. Tällä hetkellä kulutuksen ilmastopäästöjä ei vielä lasketa, mutta laskentoja kehitetään parhaillaan. SYKEN laskentamallien mukaan Uudenmaan ruuankulutuksen päästöt 1,7 milj. asukkaan osalta ovat 3,75 milj tonnia CO₂ekv, kun tuotantoperusteiset kokonaispäästöt maakunnan osalta olivat 6,6 milj tonnia CO₂ekv.

CAP:n tavoitteen 3, maaseutualueiden sosioekonomisen rakenteen lujittamisen, sisältö on koottu onnistuneesti vastaamaan tulevien vuosien kysymyksiin. Näin on myös Uudenmaan maaseudun näkökulmasta, mikäli kehittämiseen suunnataan rahoitus niin, että sillä voidaan aidosti lujittaa myös kaupunkien läheisen maaseudun sosioekonomista rakennetta.

Lausunnolla olevassa Suomen CAP-suunnitelmassa ei oteta suoraan kantaa siihen, miten maatalouden ja maaseudun tuet kohdistuvat Suomen sisällä. On ehdottaman tärkeää, että myös Etelä-Suomen maaseutu huomioidaan, kun tukia kohdennetaan.

2. Tarveanalyysit

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Uudenmaan liitto pitää hyvänä ilmastokysymysten, biotalouden ja lähiruuan merkitysten korostamista suunnitelmassa. Painotuksen pitää näkyä myös tukien ja varojen jaossa ohjelman toimeenpanovaiheessa. Biotalouden kehittäminen ja ilmastokysymyksiin vastaaminen sekä erityisesti lähiruuan merkitys korostuvat Etelä-Suomessa, jossa suuri osa Suomen väestöstä on. Uudellamaalla asuu kolmasosa suomalaisista, mikä on syytä muistaa, kun suunnitellaan vaikuttavuutta esimerkiksi lähiruuan lisäämisen tai muiden maaseudun elinkeinojen kehittämisessä.

On tarkasteltava myös ruuan kulutuksen päästövaikutuksia. Niistä merkittävä osa kohdentuu väkirikkaalle Uudellemaalle. Tällä hetkellä kulutuksen ilmastopäästöjä ei vielä lasketa, mutta laskentoja kehitetään parhaillaan. SYKEN laskentamallien mukaan Uudenmaan ruuankulutuksen päästöt 1,7 milj. asukkaan osalta ovat 3,75 milj tonnia CO₂ekv, kun tuotantoperusteiset kokonaispäästöt maakunnan osalta olivat 6,6 milj tonnia CO₂ekv.

Lähivuosien ilmastotyössä ruuan rooli tulee korostumaan. Ruokavalion ilmastokestävyys tulee huomioida CAP-toimenpiteiden suuntaamisessa. Ruuan tuotannon sopeuttaminen muuttuviin olosuhteisiin, tarpeisiin ja kysyntään tulee uusimman tiedon pohjalta arvioida monelta eri näkökulmalta. Elintarviketurva ja sen varmistaminen on nostettu hyvin tekemisen ytimeen edistettäessä elintarviketurvaa. Ruuan tuotannon uudet muodot, esim. biogeneraattorit ja TKI-kehittäminen tulee olla tekemisen ytimessä uudenlaisia ruokaratkaisuja kehitettäessä. Viljelymenetelmien näkökulmasta on kiireellistä estimoida muuttuvien talvien vaikutuksia niihin. Esim. näkymä, jossa talvirouta vähenee tai puuttuu kokonaan, on Uudenmaan savimaavaltaiten viljelyalueiden kannalta haasteellinen. Maaperän mururakenne jää muodostumatta luonnollisesti, jolloin edellytetään muutoksia menetelmiin. Satojen määrä tulisi tämän kaltaisessa tilanteessa laskemaan merkittävästi. Tällä on suoraa vaikutuksia maatilojen selviytymiskykyyn.

2.0. Läpileikkaava tavoite osaamisen, innovaatioiden ja digitalisaation edistämiseksi

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Osaamisen, innovaatioiden ja digitalisaation edistäminen on erinomainen läpileikkaava tavoite Uudenmaan maaseudun kehittämisen kannalta.

2.1. Erityistavoite 1: Tuki riittävien maataloustulojen ja maatalojen selviytymiskyvyn varmistamiseksi koko EU:n alueella, jotta saataisiin parannettua elintarviketurvaa

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

2.2. Erityistavoite 2: Markkinasuuntautuneisuuden vahvistaminen ja kilpailukyvyn parantaminen kohdentaen erityisesti huomiota tutkimukseen, teknologiaan ja digitalisaatioon

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

2.3. Erityistavoite 3: Viljelijän aseman parantaminen arvoketjussa

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

2.4. Erityistavoite 4: Vaikuttaminen ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, ja myös kestävä energia

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

2.5. Erityistavoite 5: Kestävän kehityksen edistäminen ja luonnonvarojen (kuten vedet, maaperä ja ilma) tehokas hoito

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

2.6. Erityistavoite 6: Edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytetään elinympäristöjä ja maisemia

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

2.7. Erityistavoite 7: Nuorten viljelijöiden houkuttelu sekä liiketoiminnan helpottaminen maaseutualueilla

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Uudenmaan liitto pitää erittäin tärkeänä nuorten viljelijöiden ja nuorten yrittäjien liiketoiminnan helpottamisen tukemisesta myös Uudenmaan maaseutualueilla. Maaseudun elinvoimaisuuden näkökulmasta vahva maataloussektori on keskeistä, mutta maaseudun mahdollisuudet on kyettävä käyttämään myös muun liiketoiminnan kehittämisessä.

2.8. Erityistavoite 8: Työllisyyden, kasvun, sukupuolten välisen tasa-arvon, sosiaalisen osallisuuden ja paikallisen kehittämisen edistäminen maaseutualueilla, sisältää biotalouden ja kestävän metsätalouden

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Uudenmaan liitto pitää erityistavoite kahdeksassa esitettyä tavoitekokonaisuutta hyvänä. On huomattava, että maaseudun kehittäminen myös kaupunkien läheisillä maaseutualueilla on edelleen tarpeen.

2.9. Erityistavoite 9: Parannetaan tapaa, jolla EU:n maatalous vastaa ruokaa ja terveyttä koskeviin uusiin yhteiskunnan vaatimuksiin, mukaan lukien turvallinen, ravitseva ja kestäväällä tavalla tuotettu ruoka, ruokahävikki sekä eläinten hyvinvointi

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

3. Katsaus riskienhallintaan, ympäristö- ja ilmastokokonaisuuteen ja sektoritoimiin

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

3.1. Katsaus toimenpiteisiin, jotka varmistavat riskienhallinnan johdonmukaisen ja integroidun lähestymistavan

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

3.2. Katsaus ympäristö- ja ilmastoarkkitehtuuriin

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

3.3. Katsaus sektoritoimiin

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

4. Usealle toimenpiteelle yhteiset asiat

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

4.1. Määritelmät ja vähimmäisvaatimukset

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

4.2. Ehdollisuus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

4.3. Tekninen apu, kansallinen maaseutuverkosto ja koordinaatio

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Uudenmaan liitto painottaa EU-rahastojen yhteistyön ja rahoituksen yhteensovittamisen merkitystä valtakunnallisesti ja alueellisesti. Rahoituskaudella 2021-2027 toimeenpannaan myös Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) rahoitettava alue- ja rakennepolitiikan ohjelma (Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027),joka sisältää oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) sekä toisena Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta (EMKTR) rahoitettava Suomen toimintaohjelma 2021-2027.

ELY-keskusten ja maakunnan liittojen rooli on keskeinen alueellisen tason koordinaatiossa. Koordinaatio on tarpeen, sillä monet EAKR- ja ESR-rahoituksen teemoista sivuavat nyt esitettyjä maaseudun kehittämisen painopisteitä.

Uudenmaan liitto on erittäin huolestunut linjauksesta, minkä mukaan maaseuturahaston rahoitus painottuisi maantieteellisesti harvaan asutulle ja ydinmaaseudulle. Maaseudun kehittäminen on vaikuttavaa, jos se suunnataan alueille, missä on riittävästi potentiaalisia toimijoita ja yrittämisen kannalta mahdollista asiakaskuntaa. Jos maaseudun kehittämisen tavoitteena on luoda kannattavaa ja kestävä yrittäjätoimintaa, on huomioitava myös kaupunkien läheinen maaseutu, missä on hyvät edellytykset menestykseen.

Paikallisilla LEADER-ryhmillä on merkittävä rooli maaseudun yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin tukemisessa. LEADER-ryhmien rahoitus on turvattava seuraavalla ohjelmakaudella myös kaupunkien läheisellä maaseudulla.

5. Toimenpiteiden kuvaukset

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.1. Maataloustukirahasto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.1.1. Perustulotuki

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.1.2. Nuorten viljelijöiden täydentävä tulotuki

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.1.3 Ekojärjestelmä

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.1.4. Sektoritoimet

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.1.5. Tuotantosidonnainen tulotuki

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2. Maaseuturahasto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.1. Hoitositoumukset

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.1.1. Ympäristökorvaukset

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.1.2. Luonnonmukaisen tuotannon korvaukset

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.1.3. Eläinten hyvinvointi

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.2. Luonnonhaittakorvaukset

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.3. Investoinnit

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Uudenmaan liitto pitää tärkeänä, että investointeihin ja yritysten toiminnan käynnistämiseen on mahdollista saada tukea myös kaupunkien läheisellä maaseudulla.

5.2.3.1. Maatalousinvestoinnit

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.3.2. Yritysinvestoinnit

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.3.3. Laajakaistainvestoinnit

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.3.4. Ei-tuotannolliset investoinnit

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.3.5. Yleishyödylliset investoinnit

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.4. Nuoren viljelijän aloitustuet / Yritysten aloittaminen

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.4.1. Nuoren viljelijän aloitustuet

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.4.2. Yritysten käynnistäminen maaseudulla

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.5. Yhteistyö

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.5.1. Maaseudun innovaatioryhmät / EIP

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.5.2. Leader

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Leader on tärkeä toimintamalli Uudellamaalla. Esitetyt toimenpiteet, jossa Leadereille tulee entistä parempi mahdollisuus tukea paikallista toimintaa ja paikallista yritystoimintaa, ovat kannatettavia.

5.2.5.3. Yhteistyöhankkeet

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.6. Tietämyksenvaihto ja tiedottaminen

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.6.1. Koulutus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.6.2. Tiedonvälitys

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

5.2.6.3. Neuvontapalvelut

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

6. Tavoitteet ja rahoitussuunnitelma

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

7. Hallinto- ja valvontakuvaukset

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

8. AKIS-organisointi ja digitalisaatio

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

Liitteet

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

I Ennakoarviointi + strateginen ympäristöarviointi

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

III Kumppanien osallistaminen

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

Salmi Petra
Uudenmaan liitto - maakuntajohtaja Ossi Savolainen